

Seminarium – algebra homologiczna

Uczestnicy: Bartosz Naskręcki, Maria Marchwicka, Małgorzata Polaczek, Andrzej Kokosza, Jędrzej Garnek, Łukasz Nizio, Aleksandra Kaim, Mieczysław Krawiarz, Wojciech Wawrów, Łukasz Michalak, Piotr Mizerka, Bartosz Biadasiewicz

- **Wykład 1: teoria kategorii**

Sugerowana literatura: [Wei94, Appendix A.1-3], [HS97, II]

Sugerowane dowody: lemat Yonedy (nie musi być w pełnej wersji)

definicja kategorii, podstawowe przykłady, izomorfizmy, definicja przez własności uniwersalne (obiekt zerowy, produkty, koprodukty, granice proste i odwrotne, *jądra i kojądra – *ostatnie dwa można wprowadzić na kolejnym wykładzie*), kategoria dualna C^{opp} i zasada dualności, funktory ko- oraz kontrawariantne, przykłady (funktor zapominania), funktor wierny, funktor w pełni wierny, transformacja naturalna i równoważność kategorii, lemat Yonedy, funktory dołączone (przykłady!).

Wykładowca: Maria Marchwicka

Data: 19.10.

- **Wykład 2: kategorie addytywne i abelowe. Kompleksy łańcuchowe.**

Sugerowana literatura: [Wei94, Appendix A.4]

Sugerowane dowody: konstrukcja długiego ciągu dokładnego.

kategorie addytywne, jądra i kojądra, kategorie abelowe, monomorfizmy, epimorfizmy, tw. Freyda-Mitchella o zanurzeniu (bez dowodu), przykłady: R – mod, *presnopy jako kategoria spełniająca część aksjomatów. Kategoria kompleksów łańcuchowych jako przykład kategorii abelowej. Homologie kompleksu łańcuchowego, quasiizomorfizm, długi ciąg dokładny (szkic konstrukcji np. na podstawie [Wei94, 1.3]),

Wykładowca: Wojciech Wawrów

Data: 26.10.

- **Wykład 3: obiekty iniektywne i projektywne**

Sugerowana literatura: [Wei94, rozdz. 2.2, 2.3] – bez rezolwent,

Sugerowane dowody: równoważność definicji modułów projektywnych, **Ab** ma dostatecznie dużo obiektów iniektywnych.

Obiekty projektywne i iniektywne. Moduły projektywne i iniektywne – warunki równoważne (moduł projektywny jako składnik prosty wolnego, *kryterium Baera). Przykład modułu projektywnego, ale nie wolnego (można powiedzieć o tym, że grupa klas to moduły rangi 1 projektywne). Iniektywność nad $\mathbb{Z}$ (moduły podzielne). **Ab** ma dostatecznie dużo obiektów iniektywnych (z dowodem) i projektywnych (z uzasadnieniem).

Wykładowca: Łukasz Nizio

Data: 09.11.

- **Wykład 4: funktory pochodne**

Sugerowana literatura: [Wei94, 2], [HS97, rozdz. 1], [DF04, 10.5].

Sugerowane dowody: Comparison Theorem [Wei94, Thm. 2.2.6], obliczanie funktorów pochodnych przez rezolwenty acykliczne.

δ -funktory, definicja uniwersalnego δ funktora. Rezolwenta iniektywna i projektywna. Comparison Theorem [Wei94, Thm. 2.2.6]. Warunek dostateczny istnienia rezolwenty projektywnej/iniektywnej (dostatecznie dużo obiektów iniektywnych). Przykłady funktorów prawo/lewodokładnych. Funktory pochodne lewe/prawe, (Weibel), obliczanie funktorów pochodnych przez rezolwenty acykliczne. Funktory effaceable, coeffaceable (kryterium, by functor był uniwersalnym δ -funktoorem).

Wykładowca: Andrzej Kokosza

Data: 16.11.

- **Wykład 5: Ext-y i Tor-y**

Sugerowana literatura: głównie trzymać się [Wei94, 3], ale pomocne może być również [DF04, 17.1].

Sugerowane dowody: przeliczyć kilka przykładów Tor-ów i Ext-ów. Tor i Ext są funktorami lewo- oraz prawopochodnymi ("zbalansowanie").

definicja Ext-ów i Tor-ów jako funktorów pochodnych, liczenie Extów dla konkretnych grup ("Ext for nice rings"). Rezolwenta płaska jako przykład rezolwenty acyklicznej. Interpretacje Tor-a (jako elementy torsyjne) oraz Ext-a (jako grupa rozszerzeń z sumą Baera – pełny dowód można opuścić). Zbalansowanie Tor-a i Ext-a (z dowodem przez Acyclic Assembly Lemma). Przemienność Tor-a z uzasadnieniem. Wspomnieć twierdzenie o współczynnikach uniwersalnych i formułę Künnetha – dowód zostanie przeprowadzony na innym wykładzie.

Wykładowca: Piotr Mizerka

Data: 23.11.

- **Wykład 6: Ciągi spektralne**

(trochę trudniejszy wykład)

Sugerowana literatura: dokładnie wg [Wei94]

definicja ciągu spektralnego, degeneracja,

ciąg pierwszej ćwiartki

ciąg spektralny dla podwójnego kompleksu Tot,

przykłady degeneracji ciągów

przykłady zerowania się ciągów z [Wei94], Terminologia z [Wei94, rozdz. 5.2],

Wykładowca: Jędrzej Garnek

Data: 30.11.

- **Wykład 7: ciąg spektralny Leraya-Serre'a**

(ciąg ten pozwala liczyć kohomologie rozwłóknień. Temat ciekawy głównie dla topologów)

Leray-Serre dla rozwłóknień, przykład: odwzorowanie Hopfa

Wykładowca: Łukasz Michałak

Data: 07.12.

- **Wykład 8: Ciąg spektralny Grothendiecka**

(temat jest abstrakcyjny, ale – o dziwo – nie aż tak trudny)

ciąg spektralny Grothendiecka: [Wei94, rozdz. 5.8], ciąg spektralny pierwszej ćwiartki,

Wykładowca: Mieczysław Krawiarz

Data: 14.12.

- **Wykład 9: Ciąg spektralny Leray'a**

(wdzięczny temat dla osoby, która lubi geometrię algebraiczną)

kohomologie Cechowskie i porównanie z kohomologiami snopowymi, ciąg spektralny Leraya dla snopów,

Wykładowca: Aleksandra Kaim

Data: 11.01.

- **Wykład 10: ciąg Lyndona-Hochschilda-Serre'a**

(zaleta: wykład o dość konkretnych i policzalnych rzeczach)

kohomologie grup, ciąg Lyndona–Hochschilda–Serre’a (powstaje przez podstawienie w ciągu Grothendiecka).

Wykładowca: Małgorzata Polaczek

Data: 18.01.

- **Wykład 11: formuła Künnetha**

(*Nie jest to bardzo trudny temat. Zastosowanie – liczenie kohomologii produktów przestrzeni*)

twierdzenie o współczynnikach uniwersalnych ([Wei94, Theorem 3.6.1, 3.6.2]) oraz formuła Künnetha – główne odniesienie [Rot09]

Wykładowca: Bartosz Biadasiewicz

Data: 25.01.

- **Wykład 12: ciąg spektralny Adamsa**

ciąg spektralny Adamsa, liczenie homotopii sfer

Wykładowca: (*prawdopodobnie Zbyszek Błaszczyk*)

Data: 01.02.

- **Wykład *:** ~~pary dokładne Massey’a~~

(*również motywacja topologiczna*)

~~**Wykładowca:**~~

- **Wykład 13: Kategorie pochodne**

kategorie pochodne

Wykładowca: Bartosz Naskręcki

Data: 08.02.

Literatura

- [DF04] David S. Dummit and Richard M. Foote. *Abstract algebra*. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, NJ, third edition, 2004.
- [GM03] Sergei I. Gelfand and Yuri I. Manin. *Methods of homological algebra*. Springer Monographs in Mathematics. Springer-Verlag, Berlin, second edition, 2003.
- [HS97] P. J. Hilton and U. Stammbach. *A course in homological algebra*, volume 4 of *Graduate Texts in Mathematics*. Springer-Verlag, New York, second edition, 1997.
- [McC01] John McCleary. *A user’s guide to spectral sequences*, volume 58 of *Cambridge Studies in Advanced Mathematics*. Cambridge University Press, Cambridge, second edition, 2001.
- [Rot09] Joseph J. Rotman. *An introduction to homological algebra*. Universitext. Springer, New York, second edition, 2009.
- [Vak] Ravi Vakil. Spectral sequences: friend or foe? Dostępne na: <http://math.stanford.edu/~vakil/0708-216/216ss.pdf>.
- [Wei94] Charles A. Weibel. *An introduction to homological algebra*, volume 38 of *Cambridge Studies in Advanced Mathematics*. Cambridge University Press, Cambridge, 1994.